

PEDAGOGISEN TOIMINNAN
LÄHTÖKOHDAT

OPPIMISEN ALUEET

Ia-Sofia Hyvärinen

25.11.2025

TUNNIN SISÄLTÖ

1. Virittäytyminen aiheeseen
2. Luento-osuus: Oppimisen alueet
 - Kielten rikas maailma
 - Ilmaisun monet muodot
 - Minä ja meidän yhteisömme
 - Tutkin ja toimin ympäristössäni
 - Kasvan, liikun ja kehityn
3. Yksilö / paritehtävä

ALOITUSTEHTÄVÄ: MITEN JA MITÄ LAPSI OPPII SATUTUOKIOILLA?

Tilanne: Aikuinen lukee lapsiryhmälle kuvakirjaa satutuokiolle. Lapset istuvat piirissä lähellä aikuista, seuraavat kuvia ja kuuntelevat tarinaa.

Pohdi parin kanssa:

1. Miten lapsi oppii satuhetkessä?
→ Millä tavalla lapsi oppii tässä tilanteessa?
2. Mitä lapsi oppii satuhetkessä?
→ Mikä konkreettinen taito tai asia kehittyy?

OPPIMISEN ALUEET – VASU, 2022

- Kuvaavat varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan keskeiset tavoitteet ja sisällöt.
- Tukevat henkilöstöä suunnittelemaan ja toteuttamaan monipuolista toimintaa yhdessä lasten kanssa.
- Oppimisen alueet eivät ole erillisiä ”oppiaineita”, vaan niiden aihepiirejä yhdistellään ja sovelletaan lasten osaamisen ja kiinnostuksen kohteiden pohjalta.
- Henkilöstön tehtävä on varmistaa, että toiminta tukee eri-ikäisten lasten kehitystä ja oppimista kokonaisvaltaisesti.
- Lapsilla on oikeus saada monipuolisia kokemuksia kaikista oppimisen alueista:
 - Kielten rikas maailma
 - Ilmaisun monet muodot
 - Minä ja meidän yhteisömme
 - Tutkin ja toimin ympäristössäni
 - Kasvan, liikun ja kehityn

KIELTEN RIKAS MAAILMA

- Keskeinen sisältö:
 - Tukea lasten kielen kehitystä, vuorovaikutustaitoja ja sanavarastoa.
 - Luoda kieliympäristö, jossa lapsi saa kuulla, käyttää ja kokeilla kieltä.
 - Rohkaista lapsia kiinnostumaan kielistä, teksteistä, tarinoista ja kulttuureista.
 - Lasten erilaisten kielitaustojen huomioiminen.
 - Kieli on sekä oppimisen väline että tapa osallistua ryhmän toimintaan.
- Aikuisen rooli:
 - Mallintaa rikasta ja selkeää kieltä arjessa.
 - Sanallistaa toimintaa.
 - Vastata lapsen aloitteisiin ja rohkaista keskusteluun.
 - Käyttää kuvia, esineitä, tukiviittomia.

ILMAISUN MONET MUODOT

- Keskeinen sisältö:
 - Tukea lasten musiikillista, kuvallista, käsityöllistä, sanallista ja kehollista ilmaisua.
 - Antaa lapsille mahdollisuuksia kokeilla, tutkia ja luoda uutta omalla tavallaan.
 - Tutustua taiteeseen ja kulttuuriin sekä lähiympäristön että lasten omiin kulttuureihin.
 - Ilmaisua kehittää lapsen ajattelua, mielikuvitusta, tunteiden käsittelyä ja minäkuva.
- Aikuisen rooli:
 - Luoda oppimisympäristö, jossa on monipuolisia välineitä.
 - Rohkaista lasta kokeilemaan ja ilmaisemaan itseään eri tavoin.
 - Arvostaa lasten ideoita ja antaa aikaa luoville prosesseille.
 - Dokumentoida tekemistä ja sanoittaa lapsen ilmaisua.

MINÄ JA MEIDÄN YHTEISÖMME

- Keskeinen sisältö:
 - Vahvistaa lasten käsitystä itsestä, toisista ja omasta yhteisöstä.
 - Lapsi oppii, että maailmassa on monenlaisia tapoja elää, toimia ja ajatella.
 - Tutustua lähiyhteisöön, kulttuureihin, perinteisiin, historiaan ja mediaan.
 - Harjoitella eettistä ajattelua: oikea – väärä, ystävyys, tunteet, reiluus.
- Aikuisen rooli:
 - Luoda turvallinen ilmapiiri, jossa lapsi voi ihmetellä ja kysyä.
 - Kuulla ja kunnioittaa perheen arvoja, kulttuureja ja katsomuksia.
 - Keskustella lasten kanssa erilaisista tilanteista ja tunteista arjessa.

TUTKIN JA TOIMIN YMPÄRISTÖSSÄNI

- Keskeinen sisältö:
 - Oppimisen alue keskittyy ympäristön havainnointiin, tutkimiseen ja ymmärtämiseen.
 - Lapset saavat mahdollisuuden kokeilla, tutkia ja pohtia luonnon, rakennetun ympäristön ja arjen ilmiöitä.
 - Sisältää matemaattisen ajattelun, ympäristökasvatuksen ja teknologiakasvatuksen teemat.
 - Oppiminen perustuu leikinomaisiin ja elämyksellisiin kokemuksiin.
 - Lapset harjoittelevat itsenäistä ajattelua ja ongelmanratkaisua.
- Aikuisen rooli:
 - Tarjota turvallinen ja havainnollistava ympäristö tutkimiselle ja leikille.
 - Ohjata, mallintaa ja havainnollistaa ilmiöitä ja käsitteitä lapsille.
 - Kysyä, haastaa ja kannustaa pohtimaan esim. syy-seuraussuhteita.
 - Tukea lasten matemaattisia taitoja.

KASVAN, LIIKUN JA KEHITYN

- Keskeinen sisältö:
 - Keskittyy liikkumiseen, terveyteen, ruokakasvatukseen ja turvallisuustaitoihin.
 - Tavoitteena on rakentaa pohjaa hyvinvoinnille, terveellisille elämäntavoille ja liikunnan ilolle.
 - Lapsi oppii motorisia taitoja, kehontuntemusta, omatoimisuutta ja arjen taitoja.
 - Sisältää kokemuksia yksin, pareittain ja ryhmässä liikkumisesta, eri vuodenaikoina ja erilaisissa ympäristöissä.
 - Päivittäinen fyysinen aktiivisuus on luonteva osa lapsen päivää, sisällä ja ulkona.
- Aikuisen rooli:
 - Luoda monipuoliset ja turvalliset liikkumisen mahdollisuudet sisälle ja ulos.
 - Mallintaa terveellisiä elämäntapoja, hyviä ruokailutottumuksia ja turvallista toimintaa.
 - Havainnoida lasten motorisia taitoja ja suunnitella toimintaa niiden perusteella.
 - Tukea lapsen itsenäistymistä ja omatoimisuutta.
 - Tukea lasten myönteistä suhtautumista ruokaan, liikkumiseen ja omaan hyvinvointiin.
 - Keskustella lasten kanssa hygieniasta ja liikenneturvallisuudesta.

TEHTÄVÄ: OPPIMISEN ALUEET

- Tavoite: Harjoitella oppimisen alueiden tunnistamista VASU:a hyödyntäen.
- Ohjeet:
 - Jaetaan opiskelijat ryhmiin.
 - Ryhmä A: ”Ilmaisun monet muodot”, ”Minä ja meidän yhteisömme” + ”Tutkin ja toimin ympäristössäni”
 - Ryhmä B: ”Kielten rikas maailma”, ”Minä ja meidän yhteisömme” + ”Kasvan, liikun ja kehityn”
 - Keksi kolme erilaista toimintaa jokaiseen oppimisen alueeseen.
 - Kirjoita jokaisen toiminnan yhteyteen toiminnan pedagogiset tavoitteet:
→ Miksi tehdään? (Mitä VASU sanoo?)

Esimerkki:

- Oppimisen alue: Ilmaisun monet muodot (musiikillinen ilmaisu)
- Toiminta: Lapsiryhmässä musiikkihetki (lasten toivelaulut)
- Toiminnan pedagoginen tavoite: Annetaan lapsille mahdollisuus ilmaista itseään musiikin avulla, ilon kokeminen musiikin avulla.

OPPIMISEN ALUEET:
KONKREETTISIA ESIMERKKEJÄ
ARKEEN

KIELTEN RIKAS MAAILMA - ESIMERKKEJÄ

Kielelliset taidot ja valmiudet sekä kielellinen identiteetti

- Lukeminen ja tarinointi: satuhetki, lasten omat tarinat, kuvakirjat.
- Loru- ja laululeikit
- Vuorovaikutus: keskustelu leikin lomassa, kysymysten esittäminen.
- Kielellä leikittely: rimmailu, äänteiden kuuntelu, sanojen keksiminen.
- Kielellinen moninaisuus: lasten kielet näkyviksi (tervehdykset, sanat, laulut).
- Leikit: roolileikit, kauppaleikki (pyyntöjen, selitysten ja vuorottelun harjoittelu).
- Kuvien käyttö: päiväjärjestys, toiminnan tukikuvat, sanaston vahvistaminen.

ILMAISUN MONET MUODOT - ESIMERKKEJÄ

Musiikillinen ilmaisu	Kuvallinen ilmaisu	Käsityöllinen ilmaisu	Sanallinen ja kehollinen ilmaisu
• Laulu-, loru- ja rytmileikit • Soittimien kokeilu • Musiikin kuuntelu ja liikkuminen musiikin mukaan • Tunteiden ilmaiseminen musiikin avulla	• Piirtäminen, maalaaminen, muovailu, rakentelu • Lasten taideteosten katselu ja niistä keskustelu • Mediaesitysten tekeminen (animaatiot, tabletilla kuvaaminen)	• Leikkaaminen, liimaaminen, ompelu • Pienten esineiden rakentelu • Pienet projektit	• Draamaleikit, roolileikit, pantomiimi • Tanssi, kehon liike • Lasten omat tarinat • Yhteiset esitykset

MINÄ JA MEIDÄN YHTEISÖMME – ESIMERKKEJÄ

Eettinen ajattelu	Katsomuskasvatus	Lähiyhteisö: menneisyys, nykyisyys, tulevaisuus	Mediakasvatus
• Harjoitellaan reiluutta ja vuorottelua leikeissä • Pohditaan tunteita ja toisen auttamista • Ryhmän yhteisistä säännöistä ja niiden merkityksestä keskustelu	• Lapsiryhmän uskontoihin ja tapoihin (esim. juhlaperinteet, tervehdykset) tutustuminen • Katsomuksista keskustelu	• Perinneleikkeihin tutustuminen • Lapsia kiinnostavista ajankohtaisista tapahtumista keskustelu • Tulevaisuuden mielikuvitusmaailmojen rakentaminen (esim. unelmien leikkipaikka)	• Lasten tekemistä kuvista ja videoista keskustelu ja niiden katsominen • Päivän tapahtumien dokumentointi tabletilla

TUTKIN JA TOIMIN YMPÄRISTÖSSÄNI - ESIMERKKEJÄ

Matemaattinen ajattelu	Ympäristökasvatus	Teknologiakasvatus
• Luokittelu, järjestäminen, laskeminen, vertaaminen • Pituuden, etäisyyden, tilavuuden mittaaminen • Lukumäärien laskeminen ja nimeäminen ympäristössä • Sijainti- ja suhdekäsitteiden harjoittelu esim. liikuntaleikeissä • Muotojen harjoittelu esim. muotolaattojen avulla	• Luonnon ilmiöiden tarkkailu • Metsäretket • Luonnon tarkkailu eri aistein ja eri vuodenaikoihin • Luonnon kunnioittamisen harjoittelu • Roskien lajittelu, kierrätys	• Arkisiin laitteisiin tutustuminen • Omien keksintöjen rakentaminen (esim. projektityöskentely) • Teknisten laitteiden kokeileminen

KASVAN, LIIKUN JA KEHITYN - ESIMERKKEJÄ

Liikkuminen	Ruokakasvatus	Terveys	Turvallisuus
• Päivittäinen ulkoilu • Liikunnalliset leikit (esim. hipat, pallopelit) • Ryhmässä liikkuminen (esim. joukkuepelit/leikit) • Motoristen perustaitojen kehittäminen (tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot) • Musiikkiliikunta • Eri vuodenaikoina liikkuminen (esim. talvella luistelu ja hiihto, keväällä pyöräily)	• Rauhallinen ruokailu: aikuinen mallintaa hyviä tapoja ja ruokarauhaa • Ruuan tutkiminen aisteilla: ”miltä tämä tuoksuu, tuntuu, näyttää?” • Lapset harjoittelevat ottamaan itse ruokaa • Keskustelua ruuasta, ruoka-aiheisten tarinoiden lukeminen ja laulaminen → ruokasanasto kehittyy	• Käsien pesua ja hygieniataitojen opettelu arjen tilanteissa • Levosta, unesta ja hyvästä olostu puhuminen päivän aikana • Kehon yksityisyydestä puhuminen lasten ikä- ja kehitystason mukaisesti	• Harjoitellaan turvallisuuteen liittyviä asioita päivittäisissä tilanteissa (pukeutumis-, ruokailu-, leikki- ja ulkoilutilanteet) • Liikenneturvallisuuteen perehtyminen (esim. tien ylityksen harjoittelu, heijastimien käyttö)